

Hieronder de aanvraag die is ingediend.

Publicatiedatum: 6 november 2021

Publicatiemedium: De Standaard / DS Weekblad

Inhoud:

De term 'vergrijzing' duikt in de Belgische politiek voor het eerst op in parlementaire stukken eind de jaren 80. Het gaat dan, en ook in alle volgende jaren en decennia, bijna exclusief over het financiële plaatje: de uit de pan swingende kosten voor de gezondheidszorg en de betaalbaarheid van de pensioenen. Maar vergrijzing, het ouder worden van de bevolking, raakt aan zoveel andere terreinen: ruimtelijke ordening, urbanisme, mobiliteit, cultuur, sociale netwerken, gemeenschapsvoorzieningen... Op al die vlakken is het Belgische ouderenbeleid braakland. "Het is met de vergrijzing als met het klimaat", zegt socioloog en ruimtelijk planner Pascal De Decker. "Het is wiskunde. Als er vandaag x-aantal mensen geboren worden, zul je x-aantal plekken nodig hebben in de crèches en scholen en komen er zestig jaar later x-aantal gepensioneerden bij en nog eens twintig jaar later evenveel zwaar zorgbehoevenden". Voor DS Weekblad deed ik onderzoek naar beleid, cijfers en inzichten. En ging ik de straat op: in de Antwerpse wijk Luchtbal en op het platteland, de Westhoek. Op het platteland toont de vergrijzing zich het meest schrijnend, zo ontdekte ik op een meeloopreportage met een verpleegkundige van het Wit-Gele Kruis. "Mensen rouwen", vertelde ze mij. "Om het heengaan van geliefden, om het verval van hun lichaam, hun omgeving, maar ook om het verlies aan zelfstandigheid. Minstens zo belangrijk als medische is psychische zorg."

Website(s):

Aantal journalisten: 1

Naam indiener: Filip Rogiers

Geboortedatum: 27 Apr 1966

Adres: Gustave Van Huynegemstraat 2, 1090 Brussel (Jette), België

Telefoonnummer: mobile:0032475852125

E-mail: other:filip.rogiers@standaard.be

Andere journalisten:

Wil in aanmerking komen voor: Signalerende onderzoeksjournalistiek: gericht op het opsporen van maatschappelijk relevante veranderingen in de samenleving, zoals sociale, economische, politieke en culturele trends.

Komt in aanmerking voor de aanmoedingsprijs: Nee

Antwoorden op de vragen:

België is volstrekt niet voorbereid op de vergrijzing van de bevolking. Hooguit is er aandacht en beleid voor de 'rekeningen' (de kost van gezondheidszorg en pensioenen), maar niet voor zoveel andere facetten (ruimtelijke ordening, mobiliteit, gemeenschapsvoorzieningen, huisvesting en zo voort). Het artikel leidde tot bijzonder veel 'oef'-reacties. Minister van Welzijn Wouter Beke pakte na het artikel, niet per se door dit artikel, uit met een 'eenzaamheidsplan' voor het platteland. Hij onderkent het probleem - historische en collectieve verantwoordelijkheid -, hij tracht met beperkte middelen een beleid te voeren (onder andere de campagne "zorgzame buurten"). Mijn artikel zorgde voor vernieuwde aandacht hiervoor.

Al jaren toont degelijk wetenschappelijk onderzoek, voornamelijk van de KU Leuven en Lukas School of Arts, aan dat de vergrijzing met name op het platteland tot sociaal isolement en verarming leidt. De woningenmarkt is totaal onaangepast (bijna de helft van de woningen voldoet niet). In de media blijft dit aspect van de vergrijzing - in omvang vele malen groter en maatschappelijk explosiever dan het pensioenprobleem - al erg land onderbelicht. Dat was mijn motief om er in te duiken.

In deze volgorde :

Geschreven bronnen: menig onderzoek van Pascal De Decker en Emma Volckaert (beiden KU Leuven en Lukas School of Arts). Het meest recente: "Oud, arm en huurder" (2020) en de studies van Dominique Verté, ouderenexpert VU Brussel, hoofd van het Ouderenbehoeftenonderzoek (OBO). Eerder eigen journalistiek werk over armoede in Vlaanderen.

Verkennde gesprekken met bovengenoemde onderzoekers en verantwoordelijken uit de sectoren gezondheidszorg, armoedebeleid en huisvesting.

Reportagegesprekken met de doelgroep.

Cruciaal moment was toen ik de toestemming kreeg om met een verpleegkundige op ronde te gaan op het platteland, de Westhoek. Dit maakte het onderwerp schrijnend concreet en aanschouwelijk.

Er ging niet echt iets fout.

Door het verhaal goed op te schrijven (is dat niet ons vak?) en goed te letten op het evenwicht in de opbouw. Methode die ik voor vele stukken hanteer: mix van reportage en expertise/duiding. Ook dit verhaal begint met een fors reportagegedeelte (toegankelijkheid). Vervolgens volgt de 'middenbeuk' van het verhaal: feiten en cijfers, duiding van experts. Eindigen met een, opnieuw fors, reportagegedeelte. Die afwisseling maakt het ondanks de uitzonderlijke lengte van het artikel (30.000 tekens) leesbaar.